

Vurderingsveiledning

2011

REA3002 Biologi 2

Vurderingsveiledning til sentralt gitt skriftlig eksamen 2011

Denne vurderingsveiledningen gir informasjon om sentralt gitt eksamen og hvordan denne skal vurderes. Vurderingsveiledningen skal være kjent for elever, lærere og foresatte i god tid før eksamen. Sensorene skal bruke vurderingsveiledningen som en felles referanseramme i sitt arbeid.

Vurderingsveiledningen består av en generell del (del 1), som gjelder for eksamen i alle fag, og en fagspesifikk del (del 2).

Del 1

Organisering av sentralt gitt skriftlig eksamen

Sentralt gitt skriftlig eksamen varer i 5 timer. Så langt det er mulig, bør sentralt gitt eksamen være [IKT-basert](#).

Sentralt gitt skriftlig eksamen kan organiseres med eller uten forberedelsesdag. Om det er forberedelsesdag til eksamen i et fag, går fram av del 2 i vurderingsveiledningen.

På forberedelsesdagen er alle hjelpemidler tillatt, inkludert bruk av Internett. Forberedelsesdagen er obligatorisk skoledag. I forberedelsestiden kan eleven samarbeide, hente informasjon og få veiledning.

Hjelpemidler til sentralt gitt eksamen

Sentralt gitt eksamen kan følge to ulike modeller. Hvilke hjelpemidler som er tillatt, avhenger av hvilken av de to modellene som er valgt.

- Modell 1 – Eksamen
Alle hjelpemidler er tillatt, bortsett fra Internett og andre verktøy som kan brukes til kommunikasjon. For norsk, samisk, finsk som andrespråk og fremmedspråkene er heller ikke oversettelsesprogrammer tillatt.
- Modell 2 – Todelt eksamen
Del 1 – Skrivesaker, passer, linjal med centimetermål og vinkelmåler er tillatt.
Del 2 – Alle hjelpemidler er tillatt, bortsett fra Internett og andre verktøy som kan brukes til kommunikasjon.

Den fagspesifikke delen av vurderingsveiledningen gir informasjon om hvilken modell som benyttes i det enkelte fag.

Gjennom opplæringen i det enkelte fag skal elevene ha blitt veiledet i å vurdere hvilke hjelpemidler de vil ha nytte av i arbeidet med å løse ulike typer oppgaver. Det er eleven selv, gjerne i samråd med læreren, som finner fram til hvilke hjelpemidler som er formålstjenlige.

Bruk av kilder

Dersom det er aktuelt for eleven å bruke kilder i besvarelsen, må disse oppgis på en etterrettelig måte. Det finnes ulike måter å oppgi kilder på. Det er viktig at kilder som blir brukt til eksamen, oppgis på en slik måte at leseren kan finne fram til dem.

Eleven skal oppgi forfatter og fullstendig tittel på så vel lærebøker som annen litteratur. Dersom eleven bruker utskrift eller sitat fra nettsider, skal han/hun oppgi nøyaktig nettside og nedlastingsdato.

Dersom sensor mistenker at en besvarelse inneholder kopiert materiale uten kildehenvisning, kan besvarelsen sendes til plagiatkontroll.

Vurdering av eksamensbesvarelser

Læreplanene og forskrift til opplæringsloven er grunddokumenter for vurderingsarbeidet. Forskrift til opplæringsloven §§ 3-25 og 4-18 slår fast følgende:

Eksamen skal organiserast slik at eleven/deltakaren eller privatisten kan få vist kompetansen sin i faget. Eksamenskarakteren skal fastsetjast på individuelt grunnlag og gi uttrykk for kompetansen til eleven/deltakaren eller privatisten slik den kjem fram på eksamen.

Kompetanse er i denne sammenhengen definert som evnen til å møte en kompleks utfordring eller utføre en kompleks aktivitet eller oppgave.¹ Eksamensoppgavene blir utformet slik at de prøver denne kompetansen. Grunnlaget for å vurdere kompetansen elevene viser i eksamensbesvarelsen, er kompetansemålene i læreplanen for fag.²

De grunnleggende ferdighetene er integrert i kompetansemålene i alle læreplanene for fag. Grunnleggende ferdigheter vil derfor kunne prøves indirekte til sentralt gitt eksamen. Grunnleggende ferdigheter utgjør ikke et selvstendig vurderingsgrunnlag.

Karakterer

Forskrift til opplæringsloven §§ 3-4 og 4-4 har generelle karakterbeskrivelser for grunnopplæringen:

- a) Karakteren 6 uttrykkjer at eleven har framifrå kompetanse i faget.
- b) Karakteren 5 uttrykkjer at eleven har mykje god kompetanse i faget.
- c) Karakteren 4 uttrykkjer at eleven har god kompetanse i faget.
- d) Karakteren 3 uttrykkjer at eleven har nokså god kompetanse i faget.
- e) Karakteren 2 uttrykkjer at eleven har låg kompetanse i faget.
- f) Karakteren 1 uttrykkjer at eleven har svært låg kompetanse i faget.

Kjennetegnene på måloppnåelse i den fagspesifikke delen av vurderingsveiledningene beskriver nærmere hva for eksempel "god kompetanse i faget" vil si for et bestemt fag til skriftlig eksamen.

¹ St.meld. nr. 30 (2003–2004) *Kultur for læring*.

² Forskrift til opplæringsloven §§ 3-3 og 4-3.
Vurderingsveiledning REA3002 Biologi 2

Del 2

Om vurdering i biologi 2

Oppbyggingen av eksamensoppgaven

Eksamen har to deler: del 1 og del 2.

Del 1 består av oppgave 1 (flervalgsoppgaver) og oppgave 2.

Del 2 består normalt av oppgave 3, oppgave 4 og oppgave 5.

Normalt er oppgave 3 obligatorisk, og en skal velge enten oppgave 4 eller oppgave 5.

Eksamenstid

Oppgavene for del 1 og del 2 er stiftet sammen og skal deles ut samtidig når eksamen starter.

Besvarelsen for del 1 skal leveres inn etter 2 timer – ikke før.

Besvarelsen for del 2 skal leveres inn innen 5 timer.

Du kan begynne å løse oppgavene i del 2 når som helst, men du kan ikke bruke hjelpemidler før etter 2 timer – etter at du har levert besvarelsen for del 1.

Hjelpemidler

Del 1: Skrivesaker, passer, linjal med centimetermål og vinkelmåler er tillatt.

Del 2: Alle hjelpemidler er tillatt, bortsett fra Internett og andre verktøy som kan brukes til kommunikasjon.

Vedlegg som er stiftet til eksamensoppgaven

- Spesielt svarsjema for oppgave 1.

Svarark

Skriv besvarelsen for oppgave 1 (flervalgsoppgaver) på eget svarsjema. Dette rives løs fra oppgavesettet og leveres sammen med andre svarark for del 1.

Bortsett fra oppgave 1 skal alle oppgaver besvares på vanlig svarark. Dvs. at du ikke skal levere inn selve eksamensoppgaven med oppgaveteksten.

Bruk av kilder

Hvis du bruker kilder i besvarelsen din, skal disse alltid oppgis på en slik måte at leseren kan finne fram til dem.

Du skal oppgi forfatter og fullstendig tittel på både lærebøker og annen litteratur. Hvis du bruker utskrift eller sitat fra Internett, skal du oppgi nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato.

Nærmere informasjon om del 1

- **Hva prøves i del 1?**

Del 1 kan prøve alle kompetansemål i læreplanen og på alle taksonomiske nivå. Del 1 prøver basiskunnskap i biologi og de delene av kompetansemålene som ikke prøves når hjelpemidler er tillatt.

- **Om flervalgsoppgaver i del 1**

Oppgave 1 har flervalgsoppgaver med fire svaralternativer: A, B, C og D. Det er bare ett riktig svaralternativ på hver flervalgsoppgave.

Du får ikke trekk for feil svar. Hvis du er i tvil, bør du derfor skrive det svaret du mener er mest korrekt. Du kan bare svare med ett svaralternativ.

Eksempel

Et fellestrekk ved fotosyntesen og celleåendingen er at

- A. begge prosessene er uavhengige av enzymer
- B. begge prosessene skaffer energi til cellene
- C. begge prosessene skjer i cytoplasmaet
- D. begge prosessene skjer i mitokondriene

Hvis du mener at svar B er korrekt, skriver du "B" på svarskjemaet.

Vurdering av oppnådd kompetanse

Sensor vil legge vekt på i hvilken grad du har nådd kompetansemålene i læreplanen. Kompetansen fastsettes etter karakterskalaen fra 1 til 6.

På eksamen skal du skrive en selvstendig tekst som er et relevant svar på oppgaven. Du tjener ikke på å skrive svært langt. Et kort og klart svar er ofte bedre enn et langt og utflytende svar. Svarene dine bør ikke ha stikkordsform.

Kompetansen i biologi 2 er delt inn slik:

- begreper/biologiske prosesser
- problemløsning
- praktiske ferdigheter/feltarbeid

Kjennetegnene på måloppnåelse gjelder oppgavesettet som helhet.

Karakteren ved sluttvurderingen fastsettes etter en samlet vurdering av eksamensbesvarelsen. Ved vurderingen teller del 1 omtrent 40 % og del 2 omtrent 60 %.

Kjennetegn på måloppnåelse – biologi 2

Kompetanse	Beskrivelse av Karakteren 2 <i>Eleven kan</i>	Beskrivelse av karakterene 3 og 4 <i>Eleven kan</i>	Beskrivelse av karakterene 5 og 6 <i>Eleven kan</i>
Begreper / Biologiske prosesser	<ul style="list-style-type: none"> - forstå noen fagbegreper på en enkel måte - fortelle om biologiske prosesser på en enkel måte uten bruk av faguttrykk 	<ul style="list-style-type: none"> - forstå, definere og bruke de viktigste faglige begrepene - gi eksempler på biologiske prosesser og kan forklare dem ved bruk av fagbegreper 	<ul style="list-style-type: none"> - definere, forstå og se sammenhenger mellom faglige begreper innen alle deler av læreplanen - drøfte og se sammenhenger mellom biologiske prosesser og kan bruke et presist faglig språk
Problemløsning	<ul style="list-style-type: none"> - finne fram til og forstå enkelt fagstoff, og bruke noe av det i egen produksjon 	<ul style="list-style-type: none"> - finne fram til, forstå og vurdere fagstoff, og kunne bruke det i egen produksjon 	<ul style="list-style-type: none"> - finne fram til, forstå og dra ut det vesentlige av faglitteratur, og bruke fagterminologi i behandling av problemstillinger
Praktiske ferdigheter / Feltarbeid	<ul style="list-style-type: none"> - gi en enkel beskrivelse av et forsøk gjennomført etter en ferdig oppskrift - gi en enkel beskrivelse av det utførte feltarbeidet og av økosystemet som ble undersøkt 	<ul style="list-style-type: none"> - gi en utfyllende beskrivelse av et forsøk utført etter en oppgitt problemstilling (hypotese), og vurdere resultatet i forhold til hypotesen - beskrive de viktigste undersøkelsene som ble gjort under feltarbeidet og gjøre greie for resultatene. Forklare resultatene og sette dem inn i enkle sammenhenger i det undersøkte økosystemet 	<ul style="list-style-type: none"> - lage hypotese selv, planlegge det praktiske arbeidet ved et forsøk på en selvstendig og sikker måte, og vurdere resultatet både i forhold til hypotesen og til mulige feilkilder - beskrive planleggingen og gjennomføringen av feltarbeidet på en selvstendig måte, og beskrive undersøkelsesmetoder og feilkilder. Presentere resultatene på en faglig korrekt måte, og gjøre greie for om de var som forventet. Plassere resultatene i sammenhenger som viser god faglig forståelse av økosystemet

Beskrivelse av karakter 1

Karakteren 1 uttrykker at eleven har svært lav kompetanse i faget.

(Blank side)

Schweigaards gate 15
Postboks 9359 Grønland
0135 OSLO
Telefon 23 30 12 00
www.utdanningsdirektoratet.no